

Съобщение за пресата

Люксембург, 31 януари 2023 г.

Напредъкът към вътрешен пазар на електроенергия е бавен, посочват одиторите на ЕС

- *Проектът за интегриране на всички национални пазари на електроенергия е започнат през 1996 г.*
- *Сложните правила на ЕС и слабостите в управлението забавят пълната интеграция*
- *Икономическите ползи от по-голямото сближаване на цените все още не са реализирани*

Въпреки амбициозните прогнози и положените усилия, ЕС отбелязва бавен напредък към целта си за свързване на пазарите на електричество, за да позволи на предприятията и гражданите да се възползват от електроенергия на най-изгодни цени. Това се посочва в доклад на Европейската сметна палата. Натрупани са закъснения при свързването на националните пазари на електроенергия поради слабости в управлението от страна на ЕС и поради сложната система от регулаторни инструменти за стимулиране на трансграничната търговия, които ограничават прилагането на пазарни правила. Мониторингът от страна на Европейската комисия и Агенцията на ЕС за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER) също не е донесъл достатъчно ползи. Мерките за наблюдение, чиято цел е да ограничат злоупотребите и манипулациите, не са били напълно ефективни, което означава, че основната тежест на риска на пазара на електроенергия в ЕС се поема от крайните потребители.

През 1996 г. ЕС предприема сложния проект за пълна интеграция на националните пазари на електроенергия. Целта е да се постигнат възможно най-ниските цени на електричеството за потребителите и да се повиши сигурността на енергийните доставки за ЕС. Въпреки това, почти десет години след крайния срок за завършване на този проект, планиран за 2014 г., пазарът на практика все още се управлява от 27 национални регулаторни рамки. Със задълбочаването на настоящата енергийна криза цените на едро се различават значително в отделните държави членки, а цените на дребно все още се влияят силно от националните данъчни ставки и мрежови такси, вместо да са отворени за конкуренция.

„Въпреки похвалните и необходими амбиции на ЕС, пазарите на електроенергия в Европа биха могли да са свързани много по-тясно“, заяви Михаилс Козловс, членът на ЕСП, който ръководи одита. *„Енергийната криза и кризата с разходите за живот, пред които са изправени гражданите на ЕС, правят още по-неотложна задачата на ЕС да завърши изграждането на своя вътрешен пазар на електроенергия.“*

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на изготвения от Европейската сметна палата специален доклад. Пълният текст на доклада е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Въпреки някои значителни постижения, в периода между 2015 и 2018 г. напредъкът към свързване на всички национални пазари на електроенергия е бил бавен и неравномерен в различните пазарни сегменти и региони на ЕС. Въпреки задължителния им характер, насоките на ЕС не са изцяло изпълнени в държавите членки, нито са отбелязани съществени резултати при увеличаването на трансграничния преносен капацитет. Одиторите посочват, че закъсненията са свързани с решението на Комисията за изпълнение на мрежовите насоки чрез общи условия или методологии, за чието одобрение отговарят националните регулаторни органи (НРО) и Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия. Това е усложнило и е забавило хармонизирането на правилата за трансгранична търговия. Одиторите подчертават, че в своята оценка на въздействието Комисията не е извършила достатъчен анализ на влиянието на избраните модел на пазара и управленски решения. Наблюдението на последователното налагане на изпълнението на правилата от страна на държавите членки е прехвърлено в голяма степен към Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия. Одиторите посочват обаче, че тя не е извършвала задоволителен мониторинг и докладване, най-вече поради липсата на достатъчно данни и ресурси и поради недобрата координация с Комисията.

Надзорът на пазара, чиято цел е да открива и предотвратява пазарни злоупотреби и манипулации, също е бил непълен. Одиторите заключават, че подходът за събиране на данни на Агенцията не е бил достатъчно подробен, а извършената от нея оценка на събраните данни е обхванала твърде малко видове злоупотреби. Агенцията също така е отделила недостатъчни ресурси за анализ на данните и не е успяла да подпомогне разследванията на растящия брой предполагаеми трансгранични пазарни злоупотреби. Одиторите предупреждават, че е възможно производителите, доставчиците и брокерите на електроенергия да се възползват от пропуските, или, още по-лошо, държавите членки да се конкурират, за да осигурят най-благоприятна пазарна среда от гледна точка на санкции и налагане на изпълнението. Същевременно Агенцията за сътрудничество между регулаторите на електроенергия няма правомощия да следи дали държавите членки налагат последователно изпълнението на правилата.

Обща информация

ЕС споделя отговорността за енергийната политика със своите държави членки. Трансграничната търговия на електроенергия следва да позволява достъпа до най-евтината произведена енергия на предприятията и гражданите в целия ЕС. Одиторите разгледаха доколко регулаторният подход на Комисията и надзорът от Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия са допринесли за постигането на целта на ЕС за изграждане на напълно функциониращ вътрешен пазар на електроенергия. Одитът обхваща периода от 2015 г. до края на 2021 г., като се фокусира предимно върху пазарите на електроенергия на едро.

Специален доклад 03/2023 на ЕСП „Интеграция на вътрешния пазар на електроенергия — сложната правна структура, закъсненията, слабостите в управлението и непълният надзор на пазара затрудняват цялостното постигане на амбициозната цел“ е публикуван на уебсайта на ЕСП eca.europa.eu.

За контакт с Пресслужбата

Пресслужба на ЕСП: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu — Моб. тел. (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — Моб. тел. (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu — Моб. тел. (+352) 691 551 502